

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-03-21

Nr. (19.1-19E)3-389

2019-02-15

Nr. S-488

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), vykdydama Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2019 m. vasario 15 d. rezoliucija Nr. S-488, parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1651(2)“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu teikiama Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvada dėl Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1651(2) (toliau – Įstatymo projektas), kuria siūloma nepritarti Įstatymo projektui dėl Nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytas Įstatymo projekto tikslas pašalinti dabar esantį prieštaravimą tarp faktinės padėties daugiabučiuose namuose, kuriuose karšto vandens tiekimo nėra, ir teisinio jos neatitikimo, nustatančio, kad karštą vandenį daugiabučiuose namuose tiekia karšto vandens tiekėjas, neatitinka siūlomų Įstatymo projekto nuostatų. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 2 dalyje yra nustatyti trys karšto vandens vartotojų apsirūpinimo karštu vandeniu būdai, kurie numato galimas apsirūpinimo karštu vandeniu alternatyvas, iš kurių nė vienai nėra nustatomas imperatyvus taikymas. Įvertinant tai, kad šiuo metu karšto vandens tiekėjas yra daugumoje daugiabučių namų, todėl Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas būtų aktualus daugiau kaip 449 tūkst. karšto vandens vartotojų daugiabučiuose namuose ir pakeistų jų pasirinktą apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, todėl manytina, kad teikiamu Įstatymo projektu siūlomas nustatyti visuomeninių santykių teisinis reguliavimas apribotų vartotojui teisę ir galimybę pagal esamą namo šilumos ir (ar) karšto vandens sistemą pasirinkti jiems priimtinausią apsirūpinimo karštu vandeniu būdą.

Taip pat pažymime ir kitą Įstatymo projektu siūlomo teisinio reguliavimo neigiamą aspektą, tai yra, kad Įstatymo projekte siūloma iš galiojančio Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo išbraukti 3 straipsnio 3 dalį, kurioje nustatyta: „3. Karšto vandens ruošimas ir tiekimas grindžiami konkurencija vartotojams pasirenkant karšto vandens tiekėją ar apsirūpinimo karštu vandeniu būdą. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir savivaldybių institucijos numato priemonės konkurencijai karšto vandens ūkyje skatinti ir užtikrina jų įgyvendinimą.“

Pažymėtina tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad įstatymas draudžia monopolizuoti gamybą ir rinką, saugo sąžiningos konkurencijos laisvę. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad viešojo

administravimo subjektai, įgyvendindami pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu Lietuvos Respublikoje, privalo užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą pažymėjo, kad sąžiningos konkurencijos apsauga yra pagrindinis būdas užtikrinti asmens ir visuomenės interesų darną reguliuojant ūkinę veiklą, sukurti ūkio, kaip sistemos, savireguliaciją, skatinančią optimaliai paskirstyti ekonominius išteklius, veiksmingai juos panaudoti, didinti ekonominį augimą ir kelti vartotojų gerovę; nuostata, kad įstatymas saugo sąžiningos konkurencijos laisvę, reiškia įpareigojimą įstatymų leidėjui įstatymais nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad nebūtų monopolizuojama gamyba ir rinka, būtų užtikrinta sąžiningos konkurencijos laisvė ir būtų numatytos priemonės ir būdai jai apsaugoti; konstitucinė sąžiningos konkurencijos apsaugos garantija suponuoja draudimą ūkinę veiklą reguliuojančioms valstybės valdžios, savivaldybių institucijoms priimti sprendimus, kuriais yra ar gali būti iškreipiama sąžininga konkurencija, ir įpareigoja valstybės valdžios, savivaldybių institucijas teisinėmis priemonėmis užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę¹.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad siūlomo įstatymo projekto nuostatos galimai apribotų ne tik vartotojų teisę pasirinkti jiems priimtinausią apsirūpinimo karštu vandeniu būdą (o tai galimai prieštarautų Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnio 5 dalies nuostatai, kad valstybė gina vartotojo interesus; Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatai, pagal kurią vartotojai turi teisę savo nuožiūra įsigyti ir naudoti prekes ir paslaugas (pasirinkti pardavėją, paslaugų teikėją), bet, kaip jau minėta, galimai pažeistų ir Lietuvos Respublikos teisės sistemos saugomą sąžiningos konkurencijos laisvę.

Atsižvelgdami į tai, kad Įstatymo projektu siekiama reguliuoti vartotojų apsirūpinimo geriamuoju vandeniu karštam vandeniui ruošti teisinius santykius, o minėto visuomeninių santykių teisinis reguliavimas nėra Įstatymo reguliavimo dalykas, manome, kad turėtų būti tobulinamos Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatos.

Pažymėtina, kad dėl minėtų visuomeninių santykių teisinio reguliavimo Lietuvos Respublikos Vyriausybė savo nuomonę Lietuvos Respublikos Seimui yra pateikusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu², kuriuo teikiamomis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 1, 3, 6, 9, 10, 12, 16, 20, 21, 22, 23, 32, 33, 34, 35, 38 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 34¹, 35¹ straipsniais ir priedu įstatymo nuostatomis sprendžiamas klausimas dėl vartotojų apsirūpinimo geriamuoju vandeniu karštam vandeniui ruošti, kai vartotojai atsiskaito ne už galutinį produktą – karštą vandenį, o už kiekvieną produktą, skirtą karštam vandeniui ruošti atskirai, t. y. už šilumą karštam vandeniui ruošti atsiskaito su šilumos tiekėju, o už geriamąjį vandenį – su geriamojo vandens tiekėju.

Informuojame, kad Energetikos ministerija, įvertinusi Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadą dėl Įstatymo projekto³, papildomai pastabų dėl Įstatymo projekto atitikties Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms neteiks.

¹ (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. kovo 5 d., 2009 m. kovo 2 d., 2009 m. balandžio 29 d., 2015 m. sausio 15 d., 2015 m. kovo 5 d. nutarimai.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. birželio 20 d. nutarimas Nr. 607 „Dėl Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 1, 3, 6, 9, 10, 12, 16, 20, 21, 22, 23, 32, 33, 34, 35, 38 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 34¹, 35¹ straipsniais ir priedu įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 332 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“.

³ Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2018 m. vasario 8 d. išvada Nr. XIIIIP-1651 „Dėl Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto“.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, Vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, Lietuvos savivaldybių asociacija, ir skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamentu⁴, gautos pastabos dėl Nutarimo projekto įvertintos teikiamame nutarimo projekte. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos šilumos tiekėjų asociacija ir Lietuvos vandens tiekėjų asociacija pateikė kardinaliai priešingas visuomeninių santykių teisinio reguliavimo dėl vartotojų apsirūpinimo geriamuoju vandeniu karštam vandeniui ruošti pozicijas, todėl jos teikiamo Nutarimo projekto apimtyje nebuvo vertinamos.

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius (vedėjas Mindaugas Stonkus, tel. (8 5) 203 4474, tiesioginė rengėja – Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyriaus vyriausioji specialistė Vida Dzermeikienė, tel. (8 5) 203 4474, papild. 4).

PRIDEDAMA.

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Derinimo raštai, lapai.

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimas Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“ 46 punktas.